

Архітектоніка навчально-виховного процесу

Лисичанської багатoproфільної гімназії

Лисичанська багатoproфільна гімназія системно працює в режимі експериментально-інноваційного розвитку, що ґрунтується на поєднанні сучасної психолого-педагогічної науки й передової педагогічної практики. Упровадження інновацій дає змогу здійснити перехід від традиційного до компетентнісного навчання, сприяє накопиченню нових моделей організації навчально-виховного процесу, підвищує інтерес педагогів та учнів до оволодіння сучасними інформаційно-комунікативними технологіями.

У гімназії працює високопрофесійний педагогічний колектив, який веде ефективний пошук нових форм і методів навчання та виховання школярів. Його творчість набуває прояву в переосмисленні й удосконаленні вже відомих методів і прийомів педагогічної праці та освоєнні інновацій.

Педагогічний колектив гімназії сприяє формуванню й розвитку конкурентоспроможної особистості з громадянською позицією, здатної до вибору свого місця в житті, до адаптації в сучасному світі на основі сформованих ціннісних орієнтацій.

Лисичанська багатoproфільна гімназія – інноваційний навчальний заклад, який посідає найвищі рейтингові позиції в освіті не тільки міста, а й держави. Це зумовлено не зовсім звичним педагогічним колективом, до складу якого входять не тільки вчителі, а й викладачі ВНЗ.

З початку функціонування закладу педагоги й викладачі ВНЗ дотримуються загальної установки: випускник гімназії повинен не тільки мати глибокі й міцні знання, а й поєднувати їх із високим рівнем культури. Зрозуміло, що це вимагає соціальної єдності й згуртованості, філософії «спільної долі» від учасників навчально-виховного процесу, які протягом ось уже 23 років ретельно пропускають свою педагогічну діяльність через професійний етичний «фільтр».

Гармонійний зв'язок «гімназія – вищі навчальні заклади» простежується в усіх напрямках діяльності й відбивається в індивідуальному навчальному плані та в річному плані гімназії. Річний план складено не за розділами, а за проектами програм: «Економіка. Господарство. Діловодство», «Освіта», «Наука», «Біля витоків інтелекту», «Джерело», «Обличчям до

дітей», «Учнівське самоврядування», «Діти України», «Альянс», «Здоров'я». Їх розробляли працівники гімназії у співтворчості з науковцями. Так, наприклад, програма психологічного забезпечення, супроводу, корекції навчально-виховного процесу складалася психологом гімназії О. В. Задиракою і докторами психологічних наук Луганського національного університету імені Тараса Шевченка С. Б. Бажутіною та В. М. Чорнобровкіним; програма роботи з обдарованою молоддю й науководослідницької роботи з учнями складалася заступником директора з наукової роботи Т. М. Боровською та доктором педагогічних наук, професором Луганського національного педагогічного університету ім. Тараса Шевченка О. В. Адаменко. Такі підходи до планування відповідають бажанням вищих навчальних закладів і спроможностям гімназії.



Одним із головних напрямів перетворення освітньої сфери України є особистісна орієнтація освітнього процесу. У Лисичанській гімназії цей напрям реалізовується через профільне навчання. Особистісна орієнтація знаходить утілення в максимальному задоволенні освітніх потреб учнів і батьків. Відмінність гімназії від звичайних загальноосвітніх шкіл полягає в тому, що вона не тільки дає учням глибокі й міцні знання, не тільки розвиває творчі й інтелектуальні здібності, а й забезпечує можливість одержати довшівську наукову й професійно-практичну підготовку за такими напрямками: фізико-математичний, біолого-хімічний, іноземна філологія, історичний.



Швидкозмінний світ підвищує у сучасному суспільстві значущість освіти. 2010–2011 навчального року Лисичанська багатопрофільна гімназія здійснила кардинальні зміни в змісті й організаційних формах своєї роботи, збагативши навчальний процес інформаційно-комунікативними технологіями. Гімназія почала працювати в системі дистанційного навчання з кафедрами довишівської підготовки Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка та Луганського державного медичного університету.

Викладачі ВНЗ проводять консультації, лекції, інтернет-конференції для гімназистів, членів МАН, відкриті дистанційні уроки для батьків із питань профорієнтації. Традиційними також стали батьківські інтернет-збори при кафедрі довишівської підготовки Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка.

Учні 10–11 класів двічі на місяць навчаються на базі вищих навчальних закладів. Проводять заняття викладачі ВНЗ міст Луганська й Горлівки: доктор біологічних наук, професор С. М. Федченко, доктор психологічних наук В. М. Чорнобровкін, старший викладач О. Г. Луценко, доктор філологічних наук, професор Л. М. Синельникова, доктор філологічних наук О. М. Горошкіна, доктор педагогічних наук, професор О. В. Адаменко.

Це навчання відбувається в системі Blending learning (змішане навчання). Гімназисти мають змогу користуватися бібліотекою, електронними посібниками й підручниками, лабораторним приладдям, а також слухати лекції викладачів університетів із застосуванням мультимедійних технологій. Зміст профільної підготовки ретельно розроблено відповідно до специфіки навчального плану гімназії, у

співробітництві з викладачами вищих навчальних закладів. Учителі гімназії поглиблено викладають матеріал базового рівня, а викладачі вищих навчальних закладів розв'язують нестандартні завдання, рівень складності яких вищий порівняно із завданнями середньої школи. Перевага такої системи профільної підготовки полягає в систематичній самостійній творчій діяльності учнів. Крім того, під час підготовки вишівських завдань в учнів виникає потреба отримати консультацію у вчителів-предметників і викладачів ВНЗ. Цей момент теж позитивний, оскільки передбачає додаткову індивідуальну співпрацю учня і вчителя, учня й викладача, що сприяє особистісно орієнтованій взаємодії.

Традиційними для гімназії стали наукові середи, коли до гімназії приїздять науковці й одночасно працюють із учнями, учителями, кураторами, батьками. Заняття проводять доктор філологічних наук Л. М. Синельникова, доктор педагогічних наук В. М. Чорнобровкін, доктор біологічних наук С. М. Федченко, кандидат педагогічних наук О. М. Хімченко, кандидат математичних наук І. П. Заїка й інші провідні викладачі ВНЗ. Через наукові діалоги, семінари, тренінги вибудовуються ефективні моделі сучасної освіти й виховання, згадуються забуті педагогічні істини, вирішуються проблемні питання сучасної педагогічної практики. Наукові середи підживлюють сучасними ідеями не тільки педагогічних працівників гімназії, а й педагогічну спільноту міста.

Щоб поділитися набутим досвідом, а водночас запозичити щось нове, учителі гімназії кілька років разом із викладачами ВНЗ також беруть участь у міжнародних конференціях.



Основною метою подальшого розвитку навчального закладу є створення й упровадження інформаційно-комунікативних технологій для управління дидактичним процесом. Вони відкривають перед учителем нові можливості для вдосконалення знань і нового мислення. Мережа Інтернет дає змогу спростити надання послуг з обміну даними, таких як віддалений вхід в систему, передавання файлів, електронна пошта й багато іншого.

Застосування комп'ютерних технологій сприяє активізації навчальної діяльності учнів. Саме завдяки мультимедійним технологіям, упровадженим у систему роботи гімназії, відкриваються нові можливості для творчості й розвитку дітей. Комп'ютери уможливають індивідуалізацію навчання не тільки за темпом вивчення матеріалу, а й за логікою та типом його сприйняття. Вони багаторазово підвищують швидкість і точність збирання й обробки інформації, дають змогу здійснювати корекцію навчання. Можливості комп'ютерних і мережевих технологій активізують уяву. Тому застосування цих засобів у сучасному навчальному процесі є абсолютно природним явищем – це розуміють педагоги нашого навчального закладу.

Педагогічний колектив гімназії вдосконалює вміння роботи з комп'ютером. Велику допомогу в реалізації цього завдання надає Центр інформаційних технологій і систем Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка під керівництвом доктора технічних наук, професора, проректора університету О. С. Меньяйленка. На базі Лисичанської багатопрофільної гімназії організовано курси, на яких учителі опанували нову програму роботи на нетбуках Acer Classroom Manager.

З 2013 року Центр інформаційних технологій для педагогів гімназії започаткував науково-практичний семінар, присвячений використанню ІКТ у навчальному процесі, який об'єднує систему тренінгів зі зниження агресії й гарантування безпеки молоді в мережі Інтернет. Проводить заняття кандидат педагогічних наук Г. В. Монастирна.

Велике значення у зростанні педагогічної майстерності, зважаючи на потребу впровадження інформаційних технологій у навчально-виховний процес, мають курси «Intel – навчання для майбутнього». Останніми роками курси закінчили 100 % учителів гімназії. У 2011 році 38 вчителів гімназії (100 %) пройшли курси «Модель навчання: один учень – один комп'ютер».

Педагогічний колектив гімназії експериментує, апробує, упроваджує нові педагогічні ідеї, теорії, технології, працює над подоланням стереотипів педагогічного мислення, здійснює глибинні, системні перетворення, що

стосуються всіх аспектів навчально-виховного процесу. Безумовно, втілити в життя будь-яку інновацію спроможний тільки висококваліфікований колектив.

Навчально-виховний процес спрямовано на реалізацію індивідуального підходу до кожного учня, на активізацію творчої діяльності педагогів, свободу дій у виборі методів, форм, загальних та індивідуальних виховних завдань і залучення учнів до творчого розв'язання навчальних і наукових проблем.

Лисичанська багатопрофільна гімназія має індивідуальний робочий навчальний план, розроблений відповідно до специфіки навчального закладу, погоджений із міським відділом освіти та затверджений управлінням освіти і науки Луганської облдержадміністрації. У пояснювальній записці до плану зазначено, що навчальні заняття чергуються з консультаціями із предметів, заняттями культурологічного спрямування, заняттями із формування навичок пошукової, творчої та науково-дослідницької діяльності, годинами спілкування, клубними годинами, динамічними перервами, прогулянками, спортивними годинами, перервами на харчування.



Зміст шкільного освітнього компонента сформовано на основі вивчення інтересів і запитів учнів, побажань батьків з урахуванням реальних можливостей закладу, наявності відповідних фахівців.

У навчальному плані гімназії для 5–9 класів передбачено перерозподіл часу між навчальними предметами. До варіативної частини плану введено курс «Основи психології» для 7–9 класів. Учні цих класів переживають кризові підліткові стани становлення особистості, пошуків себе й свого місця

в складному сучасному світі. Саме тому для цього віку є актуальним наукове й систематичне ознайомлення з основами психології.

У розкладі гімназії – години комп'ютерної графіки, курс хореографії, медіа-культури, латинської мови.

Керівництво оптимізує діяльність педагогічного колективу гімназії щодо створення необхідних соціально-педагогічних умов, щоб перебування дітей у закладі було комфортним, навчання – цікавим, діяльність – активною, а спілкування стимулювало розвиток.

Упродовж багатьох років зростає авторитет Лисичанської багатoproфільної гімназії. Мабуть, запорука успіху полягає в тому, що нам вдається зберегти свої традиції, запровадити нові підходи до навчання й виховання учнів. Педагогічний колектив гімназії розуміє, що навчання повинно викликати тільки позитивні емоції, бути цікавим, доступним, зрозумілим і головне – практично корисним, а тому вчитель, як і підручник, перестає бути єдиним носієм знань.

Гімназія постійно розвивається, у ній вирує життя. Існування в сучасному, перенасиченому інформацією світі є неможливим без володіння новітніми технологіями, які стрімко увійшли до гімназійного повсякдення.

Уміння продуктивно, нестандартно організовувати й проводити навчання й виховання забезпечує розвиток демократичної культури та творчої особистості учнів, які своїми успіхами створюють імідж гімназії.

Оновлюючи зміст освіти, використовуючи інноваційні технології, гімназія впевнено крокує до головної мети – стати школою майбутнього, де створено всі умови для розвитку, самоствердження та самореалізації особистості впродовж життя. Саме цим зумовлюється високий суспільний рейтинг Лисичанської багатoproфільної гімназії.

У рамках V Національної виставки – презентації «Інноватика в сучасній освіті» Міністерство освіти й науки України та Національна академія педагогічних наук України нагородили Лисичанську багатoproфільну гімназію медаллю та дипломом лауреата конкурсу I ступеня в номінації «Інноваційний розвиток Шкіл майбутнього – стратегічний поступ української освіти».